

Aan Provinciale Staten
t.b.v statencommissie Water en Milieu

Datum: 3 januari 2006
Uw Kenmerk:-
Ons kenmerk: **2006WEM08**
Contactpersoon: J.van Beukering
E-mail: julia.van.beukering@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr.: 2142

Onderwerp: Rapportage Evaluatie Restauratieplan Vecht (RPV) en RPV+

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan.

Aanleiding

In 1996 is het project "Restauratieplan Vecht" van start gegaan met als doel maatregelen te nemen *gericht op het herstel van de Vecht als gezond en multifunctioneel watersysteem*. Het project wordt gecoördineerd door Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). De andere participanten zijn Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) de provincies Utrecht en Noord-Holland, de 7 gemeenten aan de Vecht en Rijkswaterstaat. De participanten hebben gezamenlijk een intentieverklaring vastgesteld voor de periode van uitvoering 1996-2015. Het plan omvat 3 fasen (1: 1996-2000; 2: 2001-2010; 3: 2011-2015). In 2001 zijn extra maatregelen vastgesteld in het RPV+. Begin 2005 heeft de stuurgroep besloten zijn taken in 2006 neer te leggen.

In februari 2005 is een aantal vragen van de Commissie WEM inzake de voortgang van het RPV schriftelijk beantwoord. Hierna bestonden er nog vragen bij de commissie WEM betreffende de opheffing van de Stuurgroep RPV en het vervolg van het RPV. De commissie WEM heeft GS daarom verzocht om het RPV te evalueren en daarbij de voortgang van fase 1 en de planning en financiering van fasen 2 en 3 in beeld te brengen.

De evaluatie is uitgevoerd door DHV op basis van bureauonderzoek en interviews met de betrokken bestuurders en ambtenaren. Belangrijkste conclusie: Het RPV Fase I en het RPV+ kunnen als afgerond worden beschouwd en daarmee is het logisch dat de Stuurgroep RPV wordt opgeheven. Overige conclusies en aanbevelingen: zie de toelichting in bijlage 1.

Gedeputeerde staten hebben besloten:

1. Het bijgevoegde rapport "Evaluatie Restauratieplan Vecht" vast te stellen.
2. Tot het instellen van het project De Vecht (Kamp/PMB) betreffende de ontwikkeling van een integrale visie inclusief een Plan van Aanpak.

Achtergrond/eerdere besluiten

- Beantwoording schriftelijke vragen Commissie WEM (2005WEM26bijlage2)
- Verzoek tot agendering Restauratieplan voor de Vecht in de commissie WEM (2005WEM26bijlage1)

Vervolgprocedure/voortgang

Geagendeerd voor commissie WEM 23 januari 2005

Bijlagen

- 1: Conclusies en Aanbevelingen uit 'Evaluatie Restauratieplan Vecht, DHV, 2005'
- 2: Evaluatie Restauratieplan Vecht, DHV, 2005 (rapportage RPV - definitief.pdf)

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, mr B. Staal
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

Bijlage 1: Conclusies en Aanbevelingen uit ‘Evaluatie Restauratieplan Vecht, DHV, 2005’

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Gebaseerd op de bevindingen en de interpretatie wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de beantwoording van de hoofdvragen van deze evaluatie. Aanvullend is een aantal vrijblijvende aanbevelingen opgesteld.

Conclusies

Vraag 1: In hoeverre zijn de maatregelen uitgevoerd conform opzet, conform tijdsplanning en conform budget?

Concluderend kan worden vastgesteld dat de maatregelen uit het RPV Fase I en RPV+ over het algemeen zijn uitgevoerd zoals door de betrokkenen als maximaal haalbaar (maatschappelijk en technisch) is ervaren. Op maatregelniveau is een aantal zaken minder ver uitgevoerd dan voorzien en kan vertraging worden geconstateerd ten opzichte van de originele planning uit 1996. Ten gevolge hiervan is sprake van onderbesteding van het budget.

De evaluatie van de uitvoering van de maatregelen kan echter niet los worden gezien van het doel van deze maatregelen. Ten aanzien hiervan kan het volgende geconstateerd worden:

- **Waterkwantiteit:** Doel van de maatregel was het verhogen van het debiet door de Weerdsuis. Met de uitgevoerde maatregel is het doel maximaal bereikt.
- **Waterkwaliteit:** Doel was het verbeteren van de waterkwaliteit door het aanpakken van specifieke bronnen. De maatregelen hebben geleid tot succesvolle aanpak van drijfvuil en onderzoek naar actuele lozingen en slibvang. De aanpak van twee andere bronnen (antifouling vaartuigen en geïmpregneerd hout) werd achterhaald door landelijke wetgeving.
- **Oevers:** Doel van deze maatregel was het creëren van ecologisch waardevolle oevers. De maatregelen hebben geleid tot een maximaal doelbereik in de vorm van attractieve natuurvriendelijke oevers, sterk verminderde overlast door illegaal aanmeren en een voortvarende aanpak ten aanzien van het opheffen van een aantal ongewenste ligplaatsen van woonschepen.
- **Ecologie:** Doel van deze maatregel was het ontwikkelen van ecotopen voor een grote diversiteit aan organismen. Uitvoering van de maatregelen heeft geleid tot twee afgeronde onderzoeken als voorloper op maatregelen die worden genomen buiten het RPV. Verder wordt golfwerking voorkomen en zijn de oevers verder geoptimaliseerd. Deze maatregelen hebben geleid tot potenties voor het ontwikkelen van belangrijke ecotopen.

Resumerend kan gesteld worden dat de maatregelen zoals uitgevoerd significant hebben bijgedragen aan het doelbereik van het RPV.

Vraag 2: Wat is de oorzaak van geconstateerde afwijkingen van de uitvoering van maatregelen, welke rol speelde de Stuurgroep (en specifiek de provincie Utrecht) hierin en wat zijn de leerpunten?

De oorzaak van geconstateerde afwijkingen ligt over het algemeen in het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak voor de uitvoering. Verder was sprake van uiteenlopende belangen binnen de Stuurgroep, waardoor de uitvoering conform planning niet altijd kon worden afgedwongen. De Stuurgroep heeft, voor zover gereconstrueerd kan worden, adequaat gereageerd op de ontwikkelingen in de vorm van twee belangrijke interventies. De provincie Utrecht heeft gedurende het proces de voorzitter van de Stuurgroep blijvend ondersteund.

Als leerpunt kan worden opgemerkt dat tijdens de planvorming van het RPV de haalbaarheid (technisch en procedureel) en de realiseerbaarheid (maatschappelijk draagvlak) onvoldoende is meegenomen. Overigens is dit nauwelijks verwijtbaar gezien de tijdgeest van begin jaren negentig.

Vraag 3. Wat is de rol van Provincie Utrecht (en andere partijen) na opheffing van de Stuurgroep?

Het RPV Fase I en het RPV+ kunnen als afgerond worden beschouwd en daarmee is het logisch dat de Stuurgroep wordt opgeheven. De provincie Utrecht als algemene democratie zou een rol kunnen spelen in het continueren van de ruimtelijke kwaliteit in het Vechtgebied. Als zodanig zou de provincie Utrecht het belang van een integrale visie voor het Vechtgebied kunnen ondersteunen.

De rollen van de andere partijen liggen overeenkomstig hun verantwoordelijkheden; bij het Hoogheemraadschap AGV ligt de sectorale verantwoordelijkheid voor het waterbeheer in de Vecht, bij de gemeenten ligt de verantwoordelijkheid als toezichthouder op de aanliggende zones. Rijkswaterstaat zal na financiering van de waterbodemsanering geen rol meer spelen.

Vraag 4. Hoe zijn Fasen II en III verankerd; hoe is zekerheid ten aanzien van uitvoering geborgd?

Zowel Fase II als Fase III is helder verankerd: Fase II, uitvoering van optimalisatie van het rwzi-effluent, wordt opgepakt door de verantwoordelijke hoogheemraadschappen. Borging vindt plaats door gemaakte afspraken én door de resultaatverplichting van de KRW.

Fase III, uitvoering van de waterbodemsanering, is verankerd in het overdrachtscontract tussen RWS en AGV. Gelden zijn geormerkt in het Rijkssaneringsprogramma.

Aanbevelingen

Het RPV is een project waarvoor veel waardering bestaat bij de participerende organisaties. Betrokkenen zijn gepast trots op het bereikte eindresultaat. Het verdient aanbeveling de lessen te leren, maar vooral ook het succes te vieren.

Met het afronden van het RPV blijft het belangrijk dat de identiteit, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid van het Vechtgebied behouden blijven en verbeterd worden. Het ontwikkelen van een werkelijk integrale visie, waarin water, natuur en ruimte gebiedsgericht worden geïntegreerd kan hierbij van grote waarde zijn.